

Цивільне право і процес; сімейне право

УДК 347.238

Ольга Самбір *

**ПІДСТАВА ТА УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА ЧАСТКУ У СПІЛЬНОМУ МАЙНІ
ЗА ВИМОГОЮ ІНШИХ СПІВВЛАСНИКІВ**

Стаття стосується дослідження підстави та умов припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Проведено аналіз законодавства, судової практики та цивілістичної доктрини з питань припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Визначені підстава та умови припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників.

Ключові слова: припинення права на частку, незначна частка, неподільна річ, спільне володіння і користування майном, вартості частки.

Самбір О. Е. Основание и условия прекращения права на долю в общем имуществе по требованию остальных собственников.

Статья касается исследования основания и условий прекращения права на долю в общем имуществе по требованию остальных собственников. Проведен анализ законодательства, судебной практики и гражданско-правовой доктрины по вопросам прекращения права на долю в общем имуществе по требованию остальных собственников. Определены основание и условия прекращения права на долю в общем имуществе по требованию остальных собственников.

Ключевые слова: прекращение права на долю, незначительная доля, неделимая вещь, общее владение и пользование имуществом, стоимость доли.

Sambir O. Ye. Ground and terms of termination of the right in a share in the joint share ownership by request of other co-owners.

Article deals with research ground and terms of termination of the right in a share in the joint share ownership by request of other co-owners. Legislation, jurisprudence and civil law doctrine of termination of the right in a share in the joint share ownership by request of other co-owners is analyzed. Ground and terms of termination of the right in a share in the joint share ownership by request of other co-owners are characterized.

Keywords: termination of the right in a share, inconsiderable share, indivisible thing, joint ownership and use, value of the share.

Розвинутий цивільний оборот, з одного боку, сприяє виникненню ситуацій, коли одне майно належить на праві власності кільком особам, а з іншого – вимагає найбільш ефективного володіння, користування та розпорядження таким майном. Саме тому ЦК України передбачає низку механізмів припинення спільної власності, серед яких припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників.

В основу цього дослідження покладені досягнення як вітчизняної, так і зарубіжної цивілістики, а саме праці таких вчених: Н. Ю. Голубевої, П. О. Гринько, А. І. Лозового, А. В. Миронкіна, О. В. Розгон, Я. М. Романюка та інших.

Постановка завдання. У межах даного дослідження поставлено завдання з'ясувати підстави та умов припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників.

Насамперед проведемо короткий аналіз законодавчого закріплення механізму припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників, судової практики його застосування та доктринального тлумачення.

Так, ст. 365 ЦК України встановлює умови та порядок припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. До умов віднесено такі: частка є незначною і не може бути виділена в натурі; річ є неподільною; спільне володіння і користування

майном є неможливим; таке припинення не завдасть істотної шкоди інтересам співвласника та членам його сім'ї. Порядок такого припинення права на частку у спільному майні передбачає: право особи на частку у спільному майні може бути припинене за рішенням суду на підставі позову інших співвласників, за умови попереднього внесення позивачем вартості цієї частки на депозитний рахунок суду. Фактично, ст. 365 ЦК України закріпила можливість співвласника пред'явити вимогу про примусовий викуп частки іншого співвласника у спільному майні.

У наукових працях можна зустріти критику формулювання вказаної статті, зокрема, дискутується питання про наявність необхідної кількості умов припинення права на частку у спільному майні: достатньо однієї з перелічених умов чи потрібна сукупність усіх умов [1, с. 215–216]. Тобто, необхідно з'ясувати, чи властива зазначеному положенню ознака кумулятивності, або ж кожна з наведених обставин є самостійною підставою для прийняття відповідного рішення [2, с. 104].

Аналіз судової практики свідчить про вироблення усталеної позиції. Насамперед, Пленум Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у Постанові «Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав» [3] зазначив, що не слід розглядати як неправомірне позбавлення права власності присудження грошової або іншої матеріальної компенсації за частку у спільній власності за наявності умов, передбачених пунктами 1 – 4 частини першої та частини другої статті 365 ЦК, якщо її неможливо виділити або поділити майно в натурі чи спільно користуватися ним.

Верховний Суд України звертав увагу судів на те, що для припинення права особи на частку у спільному майні необхідно встановити наявність будь-якої з обставин, передбачених пунктами 1–3 частини 1 статті 365 ЦК України, з обов'язковою умовою, що таке припинення не завдасть істотної шкоди інтересам співвласника і членам його сім'ї, та попереднє внесення позивачем вартості цієї частки на депозитний рахунок суду (постанова ВСУ від 16.01.2012 р. у справі № 6-81кс11 [4]). Саме ця обставина є визначальною під час вирішення спору про припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників (постанова ВСУ від 02.07.2014 у справі № 6-68цс14 [5]). На перший погляд, таке тлумачення досліджуваної норми видається не зрозумілим: чому одна з чотирьох умов визнається обов'язковою, а три інших – варіативними. Однак слід зазначити, що воно відповідає вітчизняній правовій традиції правозастосування. Так, ще у 1991 році Пленум Верховного Суду України вказував, що в окремих випадках суд може, враховуючи конкретні обставини справи, і при відсутності згоди власника, що виділяється, зобов'язати решту учасників спільної власності сплатити йому грошову компенсацію за належну частку з обов'язковим наведенням відповідних мотивів. Зокрема, це може мати місце, якщо частка у спільній власності на будинок є незначною й не може бути виділена в натурі чи за особливими обставинами сумісне користування ним неможливе, а власник в будинку не проживає і забезпечений іншою жилою площею [6].

У цивілістичній доктрині це питання є предметом наукової дискусії, аналіз якої дає можливість виділити три основних підходи.

Представники першого підходу відстоюють необхідність встановлення усіх зазначених у ч. 1 ст. 365 ЦК України умов у їх сукупності. Зокрема, Н. М. Кондратьєва обґрунтовує, що для припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників необхідно, щоб позов був поданий всіма співвласниками та за наявності всіх передбачених ст. 365 ЦК підстав. Також нею пропонується викласти ч. 1 ст. 365 ЦК у такій редакції: «1. Право особи на частку у спільному майні може бути припинене за рішенням суду на підставі позову інших співвласників, за наявності в сукупності таких обставин» [7, с. 4].

Відповідно до другого підходу, для припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників достатньо будь-якої з чотирьох умов, зазначених в ч. 1 ст. 365 ЦК України. Наприклад, А. І. Лозовий вважає, що всі підстави припинення права на частку у спільному нерухомому майні за вимогою інших співвласників, передбачені положеннями пунктів 1 – 4 статті 365 ЦК України, мають самостійний характер, однак за певних умов вони можуть застосовуватися в сукупності, наприклад у тому випадку, коли для конкретної ситуації притаманні одразу декілька підстав [8, с. 11].

Третій підхід підтримує та обґрунтовує окреслену вище позицію Верховного Суду України. Так, О. В. Розгон зазначає, що визначальним при вирішенні справи про припинення права на частку в спільному майні за вимогою інших співвласників є «не істотність завданої шкоди» [9, с. 89]. Погоджується з такою позицією і Н. Ю. Голубева, яка приводить два аргументи: відсутність у ст. 365 ЦК України імперативу, відповідно до якого необхідно встановити наявність одночасно всіх чотирьох зазначених у ч. 1 умов [10, с. 278]; інтереси цивільного обороту, які вимагають, щоб кожна річ знайшла відповідального та заінтересованого в її збереженні власника – власника, який наділений правомочністю на її використання найбільш ефективним чином [10, с. 279].

Вважаємо, що кожен із зазначених доктринальних підходів, які знаходять своє підтвердження у сфері судової практики, не в повній мірі відображає суть припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників, зосереджуючи свою увагу виключно на умовах такого припинення.

Аналіз ст. 365 ЦК України можна здійснювати під різними кутами зору: як юридично закріплену можливість, як визначений законом механізм, як юридичний факт. Спершу необхідно визначити правову природу вимоги одного співвласника про припинення права іншого співвласника на частку у спільному майні як юридично закріплену можливість. На наш погляд, концепція секундарних прав достатньо повно розкриває правову природу можливості співвласника пред'явити вказану вимогу. Так, секундарне право (як і будь-яке інше суб'єктивне цивільне право) полягає в можливості реалізації інтересу управомоченої особи. У той же час на відміну від інших прав йому не протистоїть обов'язок. Тобто, відповідно до загального розуміння, секундарне право є можливістю вчиняти визначені (юридично важливі) дії, яка забезпечується необхідністю зазнавати наслідки таких дій третіми особами [11, с. 771, 773]. Іншими словами, секундарне право – різновид суб'єктивної правової можливості втручання в чужу правову сферу з метою досягнення правового результату шляхом одностороннього волевиявлення [12, с. 138]. При цьому виділяють: а) секундарні права, що зобов'язують, в результаті здійснення яких пасивна сторона виявляється зобов'язаною по відношенню до активної; б) секундарні права, що управомочують, результатом здійснення яких є внесення визначеності в правове положення пасивної сторони в питанні про те, чи має право вона (чи не має права) вчинити правочин з третьою особою; і в) секундарні права, що позбавляють, в результаті здійснення яких зменшується або припиняється право пасивної сторони. Наявність у співвласників секундарних прав визнається вітчизняною цивілістикою. Наприклад, до секундарних прав відносять переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності [13, с. 122].

Екстраполюючи концепцію секундарних прав на предмет нашого дослідження, можна стверджувати, що вимога примусового викупу частки іншого співвласника у спільному майні має такі ознаки секундарного права: 1) її зміст полягає в можливості пред'явити вимогу про припинення права іншого співвласника на частку у спільному майні; 2) ця можливість не забезпечується кореспондуючим обов'язком іншого співвласника, а лише необхідністю зазнавати наслідки задоволення такої вимоги; 3) реалізація такої можливості спрямована на захист прав та охоронюваних законом інтересів співвласника за рахунок втручання в правову сферу іншого співвласника. Одночасно, вимога примусового викупу частки у спільному майні як секундарне право наділена низкою особливостей: 1) її реалізація можлива лише шляхом пред'явлення позову до суду; 2) для її реалізації необхідна наявність передбачених законом умов; 3) наслідком реалізації цієї вимоги є припинення права іншого співвласника на частку у спільному майні. Отже, вимогу примусового викупу частки іншого співвласника у спільному майні можна віднести до секундарного права, результатом реалізації якого є припинення права пасивної сторони (іншого співвласника).

У той же час вимога співвласника про припинення права іншого співвласника на частку у спільному майні як визначений законом механізм відноситься до позовів про захист прав співвласників. Прикладом примусового припинення права на частку в спільній власності можуть стати випадки, коли співвласник не додержується обов'язків, пов'язаних із здійсненням права власності. Зокрема, не утримує своє майно у належному стані, не

ремонтує його, чим робить для інших співвласників неможливим використання майна, яке перебуває у їх спільній власності, або завдає їм збитків [14, с. 474]. Таким чином, ст. 365 ЦК України фактично спрямована на захист прав співвласника та його інтересів, які не суперечать загальним засадам цивільного законодавства. А тому для її застосування необхідно встановити підставу захисту, а саме: порушення прав та інтересів співвласника чи загрозу його майну.

Розглядаючи ст. 365 ЦК України з точки зору її наслідків (як юридичний факт), очевидним виявляється твердження, що в ній передбачається підстава примусового припинення права власності (права на частку у спільному майні). Відтак, тлумачення та застосування цієї статті повинно відповідати практиці Європейського суду з прав людини щодо захисту права на мирне володіння своїм майном (ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). У практиці ЄСПЛ напрацьовані також три головні критерії, що їх слід оцінювати з тим, щоб зробити висновок, чи відповідає певний захід втручання в право власності принципу правомірного і допустимого втручання, сумісного з гарантіями ст. 1 Першого протоколу, а саме: чи є такий захід законним; чи переслідує втручання в право власності «суспільний інтерес»; чи є такий захід пропорційним переслідуванню цілям [15, с. 9].

Екстраполюючи ці критерії на предмет нашого дослідження, встановлюємо, що припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників буде законним, якщо будуть дотримані умови та порядок, передбачений ст. 365 ЦК України.

Насамперед, умовою припинення права на частку у спільному майні є те, що така частка є незначною і не може бути виділена в натурі. Судова практика виходить із того, що питання, чи є частка незначною, підлягає вирішенню судом у кожному конкретному випадку з урахуванням обставин справи [16]. Так, $\frac{1}{4}$ частина однокімнатної квартири загальною площею 32,2 м² не є рівнозначною $\frac{1}{4}$ частині двоповерхового житлового будинку загальною площею 460 м². При цьому, якщо така частка становить половину спільного майна, то вона не може вважатися незначною, однак це не є перешкодою для застосування ст. 365 при наявності інших передбачених умов [5]. Таким чином, поняття «незначна частка» є оціночним та визначається шляхом встановлення співвідношення не тільки розміру частки у праві, але й частини спільного майна, яка на цю частку припадає, вартості спільного майна та відповідної частки тощо.

Іншою умовою припинення права на частку у спільному майні є те, що річ, яка знаходиться у спільній власності, є неподільною. Відповідно до ч. 2 ст. 183 ЦК України, неподільною є річ, яку не можна поділити без втрати її цільового призначення. Якщо для встановлення того, чи є річ неподільною, потрібні спеціальні знання, суд призначає відповідну експертизу. Наприклад, доказом для підтвердження того, що житловий будинок, квартира, інше жите приміщення належать до неподільних речей буде висновок судової будівельно-технічної експертизи про відсутність технічної можливості поділити спірне майно між співвласниками.

З цього приводу О. В. Розгон звертає увагу на складність для розуміння посилання в п. 1 ч. 1 ст. 365 ЦК на таку ознаку частки, як «неможливість бути виділеною в натурі», в аспекті її співвідношення з нормою п. 2 ч. 1 ст. 365 ЦК, адже цей пункт передбачає таку ознаку, як неподільність речі. Однак поняття «неможливість виділення в натурі» охоплює такі поняття, «як неподільність речі», коли частка не може бути виділена в натурі внаслідок природних або штучних характеристик речі як єдиного об'єкта (ст. 183 ЦК), і «заборона виділу згідно із законом» (ч. 2 ст. 364 ЦК) [9, с. 90]. Ці дві умови необхідно розмежовувати: «неможливість бути виділеною в натурі» стосується лише тих випадків, коли частка є незначною (п. 1 ч. 1 ст. 365 ЦК), у той же час, якщо річ є неподільною, не потрібно доводити, що частка у спільному майні є незначною.

Неможливість спільного володіння і користування майном як умова припинення права на частку у спільному майні може розглядатися з об'єктивної та суб'єктивної сторони. Так, об'єктивно неможливість спільного володіння та користування майном може впливати із технічних характеристик відповідного майна. Тоді як суб'єктивно така

неможливість обумовлюється фактичними стосунками між співвласниками (виникнення конфліктних ситуацій, неприязні стосунки тощо). Також про суб'єктивну неможливість спільного володіння та користування майном може свідчити невиконання співвласником своїх обов'язків або створення перешкод для володіння та користування спільним майном іншими співвласниками. При цьому слід погодитися із Н. Ю. Голубевою, яка вказує, що технічна можливість визначити порядок користування не зумовлює можливість спільного користування майном, виходячи з конкретних обставин справи [10, с. 276]. Тобто, якщо встановлена суб'єктивна неможливість спільного володіння і користування майном, то об'єктивна можливість спільного володіння і користування майном вже не повинна братися до уваги. Натомість, неможливість спільного володіння і користування майном відсутня, якщо між співвласниками укладено договір про порядок володіння та користування спільним майном (ст. 358 ЦК України).

Як вже було сказано, судова практика виокремлює як обов'язкову таку умову припинення права на частку у спільному майні, як завдання істотної шкоди інтересам співвласника та членам його сім'ї. При цьому поняття «істотна шкода» є оціночним, і висновок про істотність шкоди, яка може бути завдана співвласнику, також робиться в кожному окремому випадку з урахуванням обставин справи та особливостей об'єкта, що є спільним майном. Наприклад, істотною буде шкода, якщо внаслідок припинення права спільної часткової власності колишній співвласник та члени його сім'ї будуть позбавлені житла [9, с. 92]. У науковій літературі істотну шкоду розглядають як наслідки, що не можуть бути усунені матеріальною компенсацією, яка присуджується особі, чії права припиняються (позбавлення житла, позбавлення основних засобів до існування тощо) [8, с. 12]. Н. Ю. Голубева образно називає умову щодо відсутності істотної шкоди «блоком», який не дає можливості несправедливо позбавляти права на частку. Якщо є інші можливості, крім примусового позбавлення права на частку співвласника, саме остання умова, зазначена в ст. 365 Кодексу, заблокує її застосування [10, с. 280]. Таким чином, і судова практика, і цивілістична доктрина, встановлюючи наявність чи відсутність істотної шкоди, фактично виходять із критерію пропорційності. Тобто істотна шкода свідчить про те, що співвласник несе «індивідуальний і надмірний тягар», що унеможливорює «справедливий баланс» між вимогами загального інтересу суспільства та вимогами захисту основних прав людини [17].

Порушенням законності буде також постановлення судом рішення про припинення права особи на частку у спільному майні за відсутності попереднього внесення позивачем вартості цієї частки на депозитний рахунок суду. Так, у справі Андрій Руденко проти України, ЄСПЛ вказав, що вимога попереднього платежу є не просто технічною складовою процедури відчуження майна, яка встановлена законом, а є основною вимогою, на якій має ґрунтуватися рішення суду про позбавлення особи майна без її згоди. Беручи до уваги важливість вимоги, встановленої в національній правовій системі щодо попередньої компенсації, ЄСПЛ вважає, що рішення національних судів не мали юридичної підстави, оскільки суди свавільно відхилилися від писаного права, не надавши обґрунтування [18]. Крім того, умови щодо компенсації є суттєвими для оцінки того, чи дотримав оскаржуваний захід справедливий баланс відповідно до ст. 1 Першого протоколу [18]. Тому вартість частки повинна бути визначена на підставі експертної оцінки та відображати її ринкову вартість на день розгляду справи.

Щодо суспільного інтересу, який переслідує припинення права особи на частку у спільному майні, то ст. 365 ЦК України передбачає примусове припинення права власності не з огляду на суспільну необхідність чи як покарання, а в інтересах приватних осіб – інших співвласників [19, с. 13]. З цього приводу в практиці ЄСПЛ вироблено позицію, відповідно до якої примусове передання права власності на майно від однієї особи до іншої може, залежно від обставин, становити законний засіб забезпечення суспільних інтересів [20].

Висновки. Таким чином, на основі проведеного дослідження приходимо до висновку, що припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників може мати місце:

– за наявності підстави – необхідність захисту прав та охоронюваних законом інтересів співвласника;

– при дотриманні однієї з умов: частка є незначною і не може бути виділена в натурі; річ є неподільною; спільне володіння і користування майном є неможливим (п. 1–3 ч. 1 ст. 365 ЦК України);

– при забезпеченні пропорційності, тобто якщо таке припинення не завдасть істотної шкоди інтересам співвласника та членам його сім'ї (п. 4 ч. 1 ст. 365 ЦК України);

– у порядку звернення до суду з відповідним позовом за умови попереднього внесення позивачем вартості цієї частки на депозитний рахунок суду.

Список використаних джерел:

1. Миронкин А. В. Способы защиты права общей собственности по законодательству Украины и России / А. В. Миронкин // Митна справа. – 2014. – № 5(95). – Частина 2. – Книга 2. – С. 212–218.

2. Лозовий А. І. Припинення права на частку в спільному нерухомому майні за вимогою інших співвласників / А. І. Лозовий // Право і суспільство. – 2015. – № 1. – С. 103–109.

3. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14>

4. Постанова ВСУ від 16.01.2012 у справі № 6-81кс11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/21355285>

5. Постанова ВСУ від 02.07.2014 у справі № 6-68цс14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39783878>

6. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право приватної власності громадян на жилий будинок: Постанова Пленуму Верховного суду України від 04.10.91 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-91>

7. Кондратьева Н. М. Правове регулювання права спільної часткової власності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Н. М. Кондратьева ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2011. – 19 с.

8. Лозовий А. І. Підстави припинення спільної часткової власності на нерухоме майно : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / А. І. Лозовий ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.

9. Розгон О. В. Позбавлення права власності на частку в спільному майні: правове значення з'ясування всіх обставин справи / О. В. Розгон // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2014. – № 5. – С. 86–94.

10. Голубева Н. Ю. Судова практика щодо припинення права особи на частку в спільному майні (стаття 365 ЦК України) / Н. Ю. Голубева // Право власності: європейський досвід та українські реалії: Збірник доповідей і матеріалів Міжнародної конференції (м. Київ, 22–23 жовтня 2015 року). – К. : ВАІТЕ, 2015. – С. 272–292.

11. Гражданское право: актуальные проблемы теории и практики / Под общ. ред. В. А. Белова. – М. : Юрайт-Издат, 2007. – 993 с.

12. Гринько П. О. Поняття секундарного права / П. О. Гринько // Університетські наукові записки. – 2011. – № 2. – С. 130–140.

13. Боднар В. В. Поняття та юридична природа переважних прав / В. В. Боднар // Університетські наукові записки. – 2011. – № 4. – С. 119–125.

14. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х. : Право, 2011. – Т. 1. – 656 с.

15. Романюк Я. Втручання в право власності з точки зору його відповідності статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: критерії Європейського суду з прав людини та досвід України на окремих прикладах судової практики / Я. Романюк // Право власності: європейський досвід та українські реалії: Збірник доповідей і матеріалів Міжнародної конференції (м. Київ, 22–23 жовтня 2015 року). – К. : ВАІТЕ, 2015. – С. 7–23.

16. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право приватної власності на житловий будинок: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua>

17. Справа «Трегубенко проти України» (заява № 61333/00) від 2 листопада 2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980_355

18. Справа «Андрій Руденко проти України» (Заява № 35041/05) від 21 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_671

19. Антонюк О. І. Умови правомірного втручання у право власності в інтересах суспільства, порушення яких породжує право на захист / О. І. Антонюк // Правничий часопис Донецького університету. – 2015. – № 1–2. – С. 10–18.

20. Справа «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21 лютого 1986 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980_180/print1476727458991743

** Самбір Ольга Євгенівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу Хмельницького університету управління та права.*

Стаття надійшла до редакції 09.02.2017 р.

УДК 347.91/95

Анна Штефан *

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ І ЙОГО ОЗНАКИ

У статті аналізуються змістовна сутність та характерні ознаки процесуальних юридичних фактів у цивільному судочинстві. Обґрунтовується, що здатність породжувати процедурні наслідки мають лише процесуальні факти-дії (бездіяльність), у той час як події виступають підґрунтям для вчинення дій. Пропонується авторське визначення поняття цивільного процесуального юридичного факту.

Ключові слова: процесуальний юридичний факт, ознаки процесуального юридичного факту.

Штефан А. С. Процессуальный юридический факт и его признаки.

В статье анализируются содержательная сущность и характерные признаки процессуальных юридических фактов в гражданском судопроизводстве. Обосновывается, что способностью порождать процедурные последствия обладают только процессуальные факты-действия (бездействие), в то время как события выступают основанием для совершения действий. Предлагается авторское определение понятия гражданского процессуального юридического факта.

Ключевые слова: процессуальный юридический факт, признаки процессуального юридического факта.

Shtefan A. S. Procedural legal fact and its features.

The article provides an analysis of the content essence and characteristic features of procedural legal facts in civil proceedings. It is substantiated that only procedural facts-actions (inaction) hold the ability to generate procedural consequences, while events are merely as the basis for actions. Author proposed the definition of civil procedural legal fact.

Keywords: procedural legal fact, features of procedural legal fact.

Постановка проблеми. Головне завдання суду у кожній конкретній справі полягає в тому, щоб знайти той оптимум юридичних фактів-процесуальних дій, здійснення